ગુજરાત સરકાર

સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા વિભાગ

સમાજ સુરક્ષા ખાતાની નબળા વર્ગો જેવા કે... સંભાળ અને રક્ષણની જરૂરિયાતવાળા બાળકો, વિકલાંગો, વૃધ્ધો અને કિન્નરો માટેની કલ્યાણકારી યોજનાઓ.

નિયામક,
સમાજ સુરક્ષા ખાતુ ,બ્લોક નં.૧૬ ,
ડૉ .જીવરાજ મહેતા ભવન ,ગાંધીનગર.

સમાજ સુરક્ષા ખાતાની કલ્યાણલક્ષી વિવિધ યોજનાઓની માહિતી

સમાજ સુરક્ષા ખાતા દ્વારા વિવિધ કલ્યાણકારી યોજનાઓ સંસ્થાકીય તેમજ બિન સંસ્થાકીય માળખાઓ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. જેમાં સમાજના નબળા વર્ગો તેમજ ખાસ પ્રકારના જરૂરિયાતમંદ વર્ગો જેવા કે અનાથ, નિરાધાર બાળકો, વિકલાંગો, કિન્નરો અને વૃધ્ધોના ક્ષેત્રે દ્રઢ અને સંગીન પ્રયાસોથી રક્ષણ, શિક્ષણ અને તાલીમ દ્વારા પુનઃસ્થાપન માટે વિવિધ રીતે કાર્યરત છે.

રાજય સરકાર ધ્વારા નીચે મુજબના જુદા જુદા કાયદાઓના અમલ ધ્વારા ઉપર જણાવેલ ઉદ્દેશો સિધ્ધ કરવાની કામગીરી કરવામાં આવે છે.

૧. જુવેનાઇલ જસ્ટીસ એકટ – ૨000 (સુધારેલ ૨00૬)
૨. વિકલાંગ ધારો – ૧૯૯૫
૩. અનાથાશ્રમ અને અન્ય સખાવતી સંસ્થાઓનો ધારો – ૧૯૬૦
૪. પ્રોબેશન ઓફ ઓફેન્ડરર્સ એકટ- ૧૯૫૮
૫. ભિક્ષા પ્રતિબંધક ધારો-૧૯૫૯
૬. બાળલગ્ન પ્રતિબંધક અધિનિયમ-૧૯૨૯
૭. નેશનલ ટ્રસ્ટ એકટ-૧૯૯૯
૮. ધી મેન્ટેનન્સ એન્ડ વેલ્ફેર ઓફ પેરેન્ટસ એન્ડ સિનિયર સિટીઝન એકટ-૨૦૦૭
૯. ભારતીય પુનઃવસન સંસ્થાન ધારો-૧૯૯૨

સમાજ સુરક્ષા ખાતાની તમામ કલ્યાણકારી યોજનાઓ ઉપરોકત ૯(નવ) પ્રકારના કાયદા અન્વયે કાયદાકિય જોગવાઈ મુજબ અમલમાં છે.

વિકલાંગ કલ્યાણ યોજનાઓ:-

વિકલાંગ વ્યક્તિઓને એસ.ટી. બસમાં મુફત મુસાફરી કરવાની યોજના:-

(અ) એસ.ટી.બસમાં મફત મુસાફરી કરવાની પાત્રતા

૧. રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા નક્કી કરાયેલ આવક રૂ.૨.૫૦ લાખથી ઓછી હોવી જોઈએ.

૨. ૪૦ % કે તેથી વધુ શારીરિક ખોડ-ખાંપણ હોવી જોઈએ.

૩. દ્રષ્ટિહીન વ્યક્તિને

૪. ૭૦% કે તેથી ઓછી બુધ્ધિઆંક ધરાવતી મંદબુધ્ધિવાળી વ્યક્તિ

૫. ગુજરાત રાજ્યમાં કાયમી વસવાટ હોવો જોઈએ.

(બ) વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ઉપરથી મળવાપાત્ર લાભો

૧. એસ.ટી. બસનો લોકલ, એક્સપ્રેસ બસમાં મફત મુસાફરી કરવાનો લાભ મળી શકે છે.

૨. ૭૫ % કે તેથી વધુ શારીરિક વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિના સાથીદારને ૫૦% રાહત.

૩. દ્રષ્ટિહીન વ્યક્તિના સાથીદારને એસ.ટી.માં ૧૦૦% ની રાહત.

૪. મંદબુધ્ધિવાળી વ્યક્તિના સાથીદારને ૧૦૦% રાહત આપવામાં આવે છે.

૫. વિકલાંગ સાધન સહાય, શિષ્યવૃતિ , સંત સુરદાસ યોજના, લોન અને અન્ય સરકારી યોજનાઓના લાભ

(ક) ઓળખકાર્ડ આપવાની યોજના

૧. વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ગુમથયાથી એફીડેવીટ પર ડુપ્લીકેટ કાર્ડ મળી શકે.

૨. રદ કરવાપાત્ર ઓળખકાર્ડ કચેરીમાં જમા કરાવ્યાથી ડુપ્લીકેટ કાર્ડ કાઢી આપવામાં આવે છે.

વિકલાંગ વ્યક્તિઓને સાધન સહાય આપવાની યોજનાઃ-

(અ) વિકલાંગ આર્થિક સાધન સહાય કોને મળે (તેની પાત્રતા)

૧. અરજદારની ઉંમર ૫ (પાંચ) વર્ષ થી ૫૦ વર્ષ હોવી જોઈએ.

૨. ૪૦ % કે તેથી વધુ વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિને

૩. દ્રષ્ટિહીન વ્યક્તિ અને મૂકબધિર વ્યક્તિને

૪. ગુજરાત રાજ્યના વતની હોવા જોઈએ.

૫. વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ધરાવતા હોવા જોઈએ.

૬. ગ્રામ્ય વિસ્તારના વ્યક્તિની વાર્ષિક આવક રૂ.૪૭,૦૦૦/- અને શહેરી વિસ્તારમાં રૂ.૬૮, ૦૦૦/-

ની આવક ધરાવતા હોવા જોઈએ.

(બ) આર્થિક સાધન સહાયમાં શું મળી શકે ?

૧. (વિકલાંગ) વ્યક્તિને કૃત્રિમઅવયવ, ઘોડી કે કેલીપર્સ (બુટ), ત્રણ પૈડાવાળી સાયકલ, બે પૈડાવાળી સાયકલ.

૨. સ્વરોજગારી માટે હાથલારી, સિલાઈ મશીન, મોચી કામના સાધન, ઈલેક્ટ્રીક અને કોમ્પ્યુટર રીપેરીંગના સાધનો, સાયકલ રીપેરીંગના સાધનો, ભરતગૂંથણ મશીન, એમ્બ્રોઈડરી મશીન.

૩. શ્રવણક્ષતિ વ્યક્તિ માટે હીયરીંગ એઈડ તથા અન્ય સાધન સહાય.

૪. દ્રષ્ટિહીન વ્યક્તિ માટે સંગીતના સાધનો, ફોલ્ડીંગ સ્ટીક, બ્રેઈલ કીટ.

૫. મંદબુધ્ધિ વ્યક્તિ માટે એમ.આર. ચાઈલ્ડ કીટ.

૬. અરજીપત્રક જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીને રજૂ કરવાનું રહેશે.

(ક) અરજીપત્રક સાથે સામેલ કરવાના પુરાવાઃ-

૧. ઉંમરનો પુરાવો

૨. વિકલાંગ ઓળખકાર્ડની ઝેરોક્ષ નકલ.

૩. સક્ષમ અધિકારીનો આવકનો દાખલો

૪. સ્વરોજગારી માટે અનુભવ કે તાલીમનો દાખલો.

વિકલાંગ વ્યક્તિને તેમની જરૂરિયાત મુજબ સાધન સહાય મેળવવા અરજી કરવા ચાલુ નાણાંકીય વર્ષમાં મંજૂર કરવામાં આવે છે અને સ્વૈચ્છિક સામાજિક સંસ્થાઓના સૌજન્યથી વિકલાંગ વ્યક્તિને સાધન સહાય આપવામાં આવે છે.

વિકલાંગ વ્યક્તિઓને શિષ્યવૃત્તિ આપવાની યોજનાઃ-

(અ) શિષ્યવૃત્તિ મેળવવાની પાત્રતા

૧. અભ્યાસ કરતાં વિકલાંગ/વિકલાંગ વિદ્યાર્થીની વિકલાંગતાની ટકાવારી ૪૦% થી ઓછી ન હોવી જોઈએ.

૨. છેલ્લી પરીક્ષામાં ઓછામાં ઓછા ૪૦ ટકા ગુણથી ઉત્તીર્ણ હોવા જોઈએ.

૩. જે તે અભ્યાસમાં હાજરીની સંતોષકારક નિયમિતતા જરૂરી છે.

૪. વિકલાંગ વિદ્યાર્થીઓના વાલીની કૌટુંબિક વાર્ષિક આવક રૂ.૫૦,૦૦૦/- થી વધુ ન હોય.

૫. વિકલાંગ ઓળકાર્ડ ધરાવતાં હોવા જોઈએ.

(બ) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ કેટલી મળે ?

૧. ધોરણ ૧ થી ધોરણ ૭ સુધીમાં ભણતાં વિકલાંગ વિદ્યાર્થીને વાર્ષિક રૂ.૧૦૦૦/-

૨. ધોરણ ૮ કે તેથી ઉપર અભ્યાસ કરતાં વિકલાંગ વિદ્યાર્થીને વાર્ષિક રૂ.૧,૫૦૦/- કે તેથી વધુ રૂ.૫૦૦૦/- સુધી

૩. વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ જે તે પ્રાથમિક શાળા અને તાલુકા અધિકારી દ્વારા મોકલવામાં આવે છે.

(ક) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિના અરજીપત્રક મેળવવા અંગે

૧. દર વર્ષે શૈક્ષણિ કાર્ય શરૂ થતાં

૨. અરજીપત્રકો શાળા/કૉલેજ કે શૈક્ષણિક સંસ્થા દ્વારા લખાણ આપવાથી રીન્યુઅલ ફોર્મ કે ફ્રેશ ફોર્મ આપવામાં આવે છે.

૩. અરજીપત્રકો જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કચેરીમાંથી વિના મૂલ્યે મળે છે.

(ડ) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિના અરજીપત્રકો સાથે સામેલ કરવાના પુરાવા

૧. વિકલાંગ વિદ્યાર્થીનું વિકલાંગતા ઓળખકાર્ડ અથવા જે તે સીવીલ હોસ્પિટલ તબીબી બોર્ડનું વિક્લાંગતા દર્શાવતું ટકાવારી પ્રમાણપત્ર.

૨. વાલીની વાર્ષિક આવકનો સક્ષમ અધિકારીનો દાખલો.

૩. ગતવર્ષના વાર્ષિક પરિણામની પ્રમાણિત નકલ.

૪. અરજીપત્રકો જે – તે શૈક્ષણિક સંસ્થા દ્વારા સંપૂર્ણ માહિતી સાથે જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કચેરીને મોકલવાના હોય છે.

૫. વિદ્યાર્થી એસ.સી/એસ.ટી/બક્ષીપંચ કે સામાન્ય તેમ અલગ અલગ અરજીપત્રકો મોકલવા.

(ઇ) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ ક્યારે મળવાપાત્ર થતી નથી ?

૧. વિકલાંગ વિદ્યાર્થી શાળા/કૉલેજ કે શૈક્ષણિક સંસ્થામાં અનિયમિત હોય.

૨. અભ્યાસ છોડી દેવાથી

૩. વિદ્યાર્થીનું આકસ્મિક મૃત્યુ થવાથી

૪. રાજ્ય સરકારશ્રીની કે અન્ય જગ્યાએથી શિષ્યવૃત્તિ મેળવતા હોય તો.

(ઈ) વિકલાંગ શિષ્યવૃત્તિ મંજૂર કરવાની સત્તા જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીની છે.

ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ડીસએબીલીટી પેન્શન સ્કીમ અને સંત સુરદાસ યોજના
(તીવ્ર વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિને આર્થિક સહાય આપવા માટેની યોજના)

(અ) લાભ કોને મળવાપાત્ર થાય

૧. અરજદારની ઉંમર ૭૯ વર્ષ કરતા ઓછી વયજૂથની હોવી જોઈએ

૨. ૮૦% કે તેથી વધારે વિકલાંગતા ધરાવતી વ્યક્તિને અથવા જે કૃત્રિમ અંગોથી પણ સ્વતંત્ર રીતે હલન-ચલન કે હરીફરી શકતા નથી, તેવા વિકલાંગોને.

૩. વિકલાંગ વ્યક્તિઓનું નામ ગરીબી રેખા હેઠળ જીવતા કુટુંબની યાદીમાં સમાવિષ્ટ હોવું જોઈએ.

૪. રાજય સરકારશ્રી તરફથી આપવામાં આવતું વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ.

(બ) લાભ શું મળે ?

૧. ૦ થી ૬૪ નીચેના વિકલાંગ વ્યક્તિને માસિક રૂ.૪૦૦/-

૨. ૧૮ થી ૭૯ વર્ષ અને બી.પી.એલ.લાભાર્થીઓને માસિક રૂા.૬૦૦/-.

૩. અરજદારને સહાય પોસ્ટ /બેન્ક ખાતા મારફત ચૂકવવામાં આવે છે.

(ક) અરજીપત્રક સાથે સામેલ કરવાની માહિતી (બિડાણ)

૧. વિકલાંગ ઓળખકાર્ડની ઝેરોક્ષ નકલ.

૨. ઉંમરનો દાખલો.

૩. વિકલાંગ વ્યક્તિનું નામ ગીરીબી રેખા હેઠળ જીવતા કુટુંબની યાદીમાં સમાવિષ્ટ હોય તેનો દાખલો (૦ થી ૧૬ સ્કોર)

૪. અરજીપત્રક સંપૂર્ણ ભરીને જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીની કચેરીમાં રજૂ કરવાનું રહેશે.

(ડ) સહાય ક્યારે બંધ થાય

૧. અરજદારની ઉંમર ૭૯ વર્ષની થતાં.

વિકલાંગ વિધવા બહેનોને મકાન સહાય

(અ) **વિકલાંગ વિધવા બહેનને મકાન સહાય મેળવવાની પાત્રતાઃ- ૧૮ થી ૬૦ વર્ષ** સુધીની ઉંમરની વિકલાંગ વિધવા મહિલા

(બ) **લાભ શું મળી શકે ?** વિકલાંગ વિધવા બહેનોને મકાન બાંધકામ માટે રૂ.૪૭,૨૦૦/- ની સહાય.

(ક) **લાભ કોને ન મળી શકે ?** ભારત સરકાર કે રાજ્ય સરકાર મકાન સહાયની અન્ય યોજનાનો લાભ મળેળ હશે તેને આ યોજના હેઠળ લાભ મળશે નહીં. આ યોજનામાં આવકની કોઈ મર્યાદા નથી.

વિકલાંગ વ્યક્તિના કુટુંબીજનને વીમા સહાય યોજના આપવા બાબત

(અ) **લાભ કોને મળી શકેઃ** રૂ.૨.૫૦ લાખ સુધીની વાર્ષિક આવક મર્યાદા ધરાવતા વિકલાંગ ઓળખકાર્ડ ધરાવનારને

(બ) **લાભ શું મળે?**

૧. અકસ્માતના કારણે મૃત્યુ/કાયમી સંપૂર્ણ અપંગતાના કિસ્સામાં ૧૦૦% ટકા એટલે કે રૂ.૧ લાખ.

૨. અકસ્માતને કારમે બે આંખ કે બે અંગ અથવા હાથ પગ ગુમાવવાના કિસ્સામાં ૧૦૦ એટલે કે રૂ.૧ લાખ.

૩. અકસ્માતને કારણે એક આંક અને એક અંગ ગુમાવવાના કિસ્સામાં ૧૦૦% ટકા એટલે કે રૂ.૧ લાખ.

૪. અકસ્માતને કારણે એક આંખ અથવા એક અંગ ગુમાવવાના કિસ્સામાં ૫૦% એટલે કે રૂ.૫૦ હજાર.

(ક) **લાભ મેળવવા અરજી કોને કરવી ?** સ્વલિખિત અરજી જે તે જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીને.

(ડ) **મંજૂર કરનાર અધિકારી ?** વીમા નિયામકશ્રી, વીમા લેખા ભવન, બ્લોક નં.૧૮, ડૉ. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.

વિકલાંગ લગ્ન સહાય યોજના(નવી યોજના)

(અ) વિકલાંગ લગ્ન સહાય કોને મળે (પાત્રતા)

૧. કન્યાની ઉમર ૧૮ વર્ષથી ઉપર અને છોકરાની ઉમર ૨૧ વર્ષથી વધુ હોવી જોઈએ.

૨. વિકલાંગ ઓળખ કાર્ડ ધરાવતા હોવા જોઈએ.

(બ) સહાયમાં શું મળી શકે**?**

૧. રૂ.૨૦,૦૦૦/- આર્થિક સહાય.

૨. યોજનાનો લાભ તમામ વર્ગની બહેનોને મળવાપાત્ર થાય છે.

૩. અરજીપત્રક જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કચેરીમાંથી મેળવી, ફોર્મ ભરી રજુ કરવાનું રહેશે.

(ક) અરજીપત્રક સાથે સામેલ કરવના પુરાવા(બિડાણ)

૧. વિકલાંગ ઓળખ કાર્ડ અથવા સિવીલ સર્જનનો વિકલાંગતાના દાખલાની પ્રમાણિત નકલ.

૨. બન્નેના શાળા છોડયાના પ્રમાણ પત્ર (સ્કુલ લીવીંગ સર્ટી.)ની પ્રમાણિત નકલ.

૩. રેશન કાર્ડની પ્રમાણિત નકલ.

૪. બન્નેના સંયુક્ત ફોટા/લગ્ન કંકોત્રી .

૫. લગ્ન રજીસ્ટ્રાર ઓફ મેરેજીસની ઓફિસમાં નોંધાયેલ નોંધણી પ્રમાણ પત્રની પ્રમાણિત નકલ.

વૃધ્ધ કલ્યાણ

(ઇન્દિરા ગાંધી રાષ્ટ્રીય વૃધ્ધ પેન્શન)

(અ) પાત્રતાનું ધોરણ:

૧. ૬૦ વર્ષ કે તેથી વધુ વય ઉંમરના પ્રમાણપત્ર માટે પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રના મેડીકલ ઓફીસર અધિકૃત

૨. ગરીબી રેખાની યાદી પર નામ નોંધાયેલ કુટુંબનો સભ્ય .

(બ) અરજીપત્રક આપવાનું સ્થળ: સંબધિત જે તે જિલ્લાના સેવા કેન્દ્ર, મામલતદાર કચેરી અને જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કચેરી.

(ક) અરજીપત્રક જોડે જોડવાના દસ્તાવેજો:

૧. ઉંમરનું પ્રમાણપત્ર

૨. ગરીબી રેખાની યાદી પર નામ હોવાનું પ્રમાણપત્ર .

(ડ) માસિક સહાય: ૬૦ થી વધુ ૭૯ વર્ષ સુધી રૂા.૨૦૦/- કેન્દ્રનાં અને રૂા.૨૦૦/- રાજય સરકારના મળી કુલ રૂા.૪૦૦/-

૮૦ વર્ષથી વધુ વયનાં લાભાર્થીને રૂા.૭૦૦/- જેમાં કેન્દ્રનાં રૂા.૫૦૦/- અને રાજ્ય સરકારના રૂા.૨૦૦/-

(ઈ) સહાયની ચુકવણી : મનીઓર્ડર ધ્વારા ચૂકવાય છે. પોસ્ટ અથવા બેંક એકાઉન્ટના વિકલ્પ આપવામાં આવે છે .

(એફ) લાભ કોને મળે ? ૬૦ થી વધુ વય ધરાવનાર વ્યક્તિઓને

નિરાધાર વૃધ્ધ પેન્શન યોજના (રાજય સરકારની યોજના)

(અ) લાભ કોને મળી શકે ?

૧. સ્ત્રી કે પુરુષ ૬૦ વર્ષ કે તે કરતાં વધુ ઉંમરના નિરાધાર વૃધ્ધ.

૨. ૨૧ વર્ષનો પુત્ર ન હોય .

૩. અશકત-વિકલાંગ ૭૫ ટકા થી વધારે અને ૪૫ કે તે કરતાં વધુ ઉંમર હોવી જોઇએ .

૪. પુત્ર માનસિક અસ્થિર હોય કે કેન્સર, ટીબી જેવી ગંભીર માંદગીથી પીડાતા હોય તેવા

વૃધ્ધો પણ અરજી કરી શકશે .

૫. અરજદારની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર રૂ.૪૭,000 /-અને શહેરી વિસ્તારના

રૂ.૬૮,000 /-થી વધુ ન હોવી જોઇએ .

૬. ઓછામાં ઓછા ૧૦ વર્ષથી ગુજરાતમાં કાયમી વસવાટ હોય તો .

૭. ૬૦ થી વધુ વય ધરાવનાર દંપતિ/ બંનેને મળે.

(બ) શું લાભ મળે ?

૧. પેન્શન સહાય રૂ.૪૦૦/- મની ઓર્ડર ધ્વારા મોકલી આપવામાં આવે છે .

૨. પોસ્ટ ધ્વારા મનીઓર્ડર અથવા બેંક એકાઉન્ટના વિકલ્પ આપવામાં આવે છે .

(ક) અરજી પત્રક કયાંથી મળવાપાત્ર થાય છે ?

૧. જિલ્લા કલેકટર કચેરી .

૨. મામલતદાર કચેરીથી આ અરજી પત્રક વિનામૂલ્યે મેળવી શકાશે .
મંજૂર/નામંજૂર કરવાની સતા મામલતદારને સોંપવામાં આવેલ છે.

રાષ્ટ્રીય કૌટુંબિક આર્થિક સહાય યોજના (નેશનલ ફેમીલી બેનીફીટ સ્કીમ)

(અ) કોને લાભ મળી શકે ?

૧. સહાયની પાત્રતા માટે ભારત સરકારે નકકી કરેલ ધોરણો મુજબ ગરીબી રેખા હેઠળ યાદીમાં

પીડીત કુટુંબનો સમાવેશ થયેલો હોવો જોઇએ .

૨. કુટુંબનો મુખ્ય કમાનાર વ્યકિત(સ્ત્રી કે પુરુષનું) મૃત્યુ થયેલ હોવું જોઇએ .

૩. મૃત્યુ પામનાર પુરુષ કે સ્ત્રીની ઉંમર ૧૮ વર્ષથી વધુ અને ૬૦ વર્ષથી ઓછી હોવી જોઇએ .

૪. મૃત્યુ પછીના બે વર્ષની સમય મર્યાદામાં અરજી કરવાની રહેશે .

(બ) લાભ શું મળવાપાત્ર થાય ?

૧. કુદરતી કે અકસ્માતે મૃત્યુ પામનારના કુટુંબને રુ.૨૦,૦૦૦/-

(ક) અરજી કયાં કરશો ?

૧. શહેરી વિસ્તાર માટે જે તે પ્રાંત કચેરીમાં અરજી કરવાની રહે છે .

૨. ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે આ યોજના હેઠળ તાલુકા મામલતદારશ્રીને અરજી કરવાની

રહે છે .

આ યોજના હેઠળ રકમ મંજુર કરવાની સત્તા ઉપરોકત અધિકારીશ્રીને હસ્તક રહેશે .

શિશુગૃહ

પ્રવેશ માટેઃ

- સંસ્થામાં પ્રવેશ પામેલ પ્રશ્નોવાળીકુંવારી માતા બનેલ મહિલા સાથે પ્રવેશ પામતા બાળકો
- અનાથ, ત્યજાયેલ અને નિરાધાર બાળકો.

વય મર્યાદા

- ૦ થી ૬ વર્ષની વયના બાળક.

મળવાપાત્ર સુવિધાઃ

- આશ્રય, રક્ષણ, સારવાર, પુનઃસ્થાપન, સંભાળ.

રાજયમાં સરકારી સંસ્થા

- રાજયમાં ૮ શીશુગૃહો/કેન્દ્રો- અમદાવાદ, વડોદરા, સુરત, સુરેન્દ્રનગર, પાલનપુર,ભરૂચ, ચીખલી (ખૂંધ) જિ.નવસારી અને ગોધરા.

સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઃ -

- અમદાવાદ, વઢવાણ (સુરેન્દ્રનગર) રાજકોટ, જામનગર, કચ્છ-ભુજ, નડિયાદ (ખેડા), જુનાગઢ, સુરત.

બાળગૃહો/વિશિષ્ટ ગૃહો/ઓબ્ઝર્વેશન હોમ (જુવેનાઇલ જસ્ટીસ એકટ-૨૦૦૬)

સંભાળ અને રક્ષણવાળાઃ

કેવા બાળકોને પ્રવેશ મળે ?

૧. અનાથ-નિરાધાર , ત્યજાયેલા, ખોવાયેલા, ઘરેથી નાસી ગયેલાં .

૨ . દુરાચારનો ભોગ બનેલ, એઇડસથી પીડિત

૩ . કુદરતી/માનવસર્જિત આફતોનો ભોગ બનેલા .

૪ . ભિક્ષાવૃત્તિ કરતાં .

પ્રવેશ માટેની વયમર્યાદા: ૭ થી ૧૮ વર્ષની વય ધરાવતા બાળકો .

કોના દવારા પ્રવેશ મળી શકે ? – પોલીસ, સામાજિક કાર્યકર/સંસ્થા અને સ્વૈચ્છાએ . (બાળ કલ્યાણ સમિતી)

પ્રવેશ આપવા માટે સત્તા અધિકારીઃ જિલ્લા કક્ષાએ રચાયેલ બાળ કલ્યાણ સમિતિ .

કાયદા ના સંઘર્ષમાં આવેલ બાળકો

કેવા બાળકોને પ્રવેશ મળે ?

ભારતીય ફોજદારી ધારા હેઠળની જોગવાઇઓ અનુસાર કાયદાના સંઘર્ષમાં આવતા બાળકોને જુવેનાઇલ જસ્ટીસ એકટ હેઠળ .

વયમર્યાદાઃ

- ૭ થી ૧૮ વર્ષની વયજૂથના બાળકો

કોના દવારા -જુવેનાઇલ જસ્ટીસ બોર્ડ દવારા

શું લાભ મળે ? – આશ્રય, ભોજન, તબીબી સારવાર, કલોધીંગ-બેડીંગ અને રમત-ગમત, મનોરંજનની સુવિધા સાથે શિક્ષણ, તાલીમ અને પુનઃસ્થાપનની સેવાઓ ઉપલબ્ધ કરાવાય છે .

વધુ માહિતી માટે –

૧ . જે-તે જિલ્લાના સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીની કચેરીનો સંપર્ક કરવો .

૨ . ટેલીફોન ફ્રી નંબર -૧૦૯૮ થી અમદાવાદ, વડોદરાની ચાઇલ્ડ લાઇન માહિતી અને / સહાય માટે
કાર્યરત છે .

પાલક માતા-પિતા યોજનાઃ

લાભ કોને મળવાપાત્ર થાય છે ?

૧ . ગુજરાતમાં વસતા 0 થી ૧૮ વર્ષની ઉંમરના તમામ બાળકો કે જેના માતા-પિતા હયાત નથી .

યોજના હેઠળ મળવાપાત્ર લાભઃ

૧ . અનાથ, બાળકોની સંભાળ રાખતા નજીકના સગાને માસિક રૂ.૧,000 -/સહાય પેટે ચુકવવામાં આવે છે .

અરજીપત્રક સાથે સામેલ કરવાના પુરાવાઃ

૧ . પાલક માતા-પિતાની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં રૂ.૨૭,000 -/ અને શહેરી વિસ્તારમાં રૂા.૩૬,000/- થી વધારે હોવાનો મામલતદારનો દાખલો રજુ કરવાનો રહેશે .

૨ . આંગણવાડી/શાળામાં અભ્યાસ કરતા બાળકોનું આચાર્ય દવારા પ્રમાણપત્ર દર વર્ષે રજુ કરવાનું
રહેશે .

લાભ કોને મળે ? અથવા કયારે લાભ મળતો બંધ થાય ?

૧ . બાળક અભ્યાસ બંધ કરે ત્યારે

૨ . રાજય કેન્દ્રની આવી જ કોઇ યોજનાનો લાભ મેળવનાર ને ..

યોજનાનું અમલીકરણઃ

પાલક માતા-પિતા યોજનાનું અમલીકરણ જિલ્લા કક્ષાએ જિલ્લાના ચિલ્ડ્રન હોમના અધિક્ષકે કરવાનું રહે છે .

ઇન્ટીગ્રેટેડ ચાઇલ્ડ પ્રોટેકશન સ્કીમ (ICPS)

૧ . ઇન્ટીગ્રેટેડ ચાઇલ્ડ પ્રોટેકશન સ્કીમ એટલે કે સંકલિત બાળ સુરક્ષાની યોજના જેનો મુખ્ય ધ્યેય
બાળકો માટે સુરક્ષિત વાતાવારણ ઉભુ કરવાનો છે .

૨ . જેમાં બાળકોની સુરક્ષાને લગતી વિવિધ યોજનાઓની એક જ છત્ર નીચે આવરી લેવામાં આવી છે .

લક્ષ્યજુથઃ

૧ . સંભાળ અને રક્ષણની જરૂરીયાતવાળા બાળકો .

૨ . કાયદા સાથે સંઘર્ષમાં હોય તેવા બાળકો એવા બાળકો જેમણે કોઇ ગુનાહિત ગણાય તેવુ કૃત્ય કર્યું છે.

૩ . કાયદા સાથે સંપર્કમાં હોય તેવા બાળકો એવા બાળકો જેઓ કોઇ અત્યારચારનો ભોગ બનેલ છે અથવા સાક્ષી છે અથવા અન્ય કોઇ સંજોગોના કારણે સાથે સંપર્કમાં છે.

ICPS હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ સેવાઓ.

(અ) સંભાળ, સપોર્ટ અને પુનઃસ્થાપનીસેવાઓ .

૧ . ચાઇલ્ડ લાઇન દવારા ઇમર્જન્સી સર્વિસ .

૨ . શહેરી તથા અર્ધ શહેરી વિસ્તારોમાં બાળકો માટેઓપન શેલ્ટરની સુવિધા .

૩ . સ્પોન્સરશીપ તથા આફટર કેર જેવી બિન સંસ્થાકીય સંભાળની સેવાઓ.

૪ .જરૂરિયાત મુજબ જનરલ ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ સેવાઓ .

(બ) કાયદાકીય આનુસાંગિક સેવાઓ .

૧ . ચાઇલ્ડ વેલ્ફેર કમિટી.(CWC)

૨ . જુવેનાઇલ જસ્ટીસ બોર્ડ (JJB)

૩ . સ્પેશ્યલ જુવેનાઇલ પોલીસ યુનિટ (SJPU)

(ક) અન્ય સેવાઓ .

૧ . કાઉન્સેલીંગ સેવાઓ માટે માનવ સંશોધનનો વિકાસ .

૨ . તાલીમ અને ક્ષમતાવર્ધન .

૩ . માહિતી, જ્ઞાનવર્ધન, દસ્તાવેજીકરણ, સંશોધન .

૪. હિમાયત, લોક શિક્ષણ અને સંચાર વ્યવસ્થા, દેખરેખ તથા મૂલ્યાંકન .

વ્યંઢળ કિન્નર /તૃતીય જાતિના લોકોનું કલ્યાણ

વ્યંઢળ કિન્નર /તૃતીય જાતિના લોકો માટેની રાષ્ટ્રીય પેન્શન યોજના (નવી યોજના)

(અ) લાભાર્થીઓ માટે પાત્રતાના માપદંડ

૧. અરજદાર ભારત સરકારને સૂચિત કર્યા મુજબના માપદંડ અનુસાર વ્યંઢળ/કિન્નર/તૃતીય જાતિના હોવા જોઈએ.

૨. **વ્યંઢળ કિન્નર** /તૃતિય જાતિની વ્યક્તિની ઉંમર ૪૦ થી ૬૦ વર્ષ રહેશે.

૩. આ યોજનાનો લાભ તમામ વર્ગના લોકોને મળવાપાત્ર થશે.

(બ) સહાયની રકમ :

વ્યંઢળ કિન્નર /તૃતિય જાતિની વ્યક્તિને દર માસે રૂ.૧,૦૦૦/- પેન્શન

(ક) સહાય કોણ ચુકવશે કેવી રીતે ચુકવશે ?

પેન્શન લાભાર્થીના પોસ્ટ ઓફિસ કે બેન્કની ખાતામાં જમા કરવવામાં આવશે.

(ડ) યોજનાનું અમલીકરણ :

અરજીપત્રક જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કચેરીમાંથી મેળવી, ફોર્મ ભરી રજુ કરવાનું રહેશે.

વ્યંઢળ કિન્નર /તૃતીય જાતિના બાળકોના માતા-પિતા માટેની રાષ્ટ્રીય પેન્શન યોજના (નવી યોજના)

(અ) લાભાર્થીઓ માટે પાત્રતાના માપદંડ

૧. અરજદાર ભારત સરકારને સૂચિત કર્યા મુજબના માપદંડ અનુસાર વ્યંઢળ/કિન્નર /તૃતીય જાતિના હોવા જોઈએ.

૨. માતા-પિતાએ સોગંદનામું કરીને પ્રમાણિત કરવું પડશે કે તેમને એવું બાળક છે જે જાતિ સંબંધિત સમાજમાં સ્વીકાર્ય એવું વર્તન ધરાવતું નથી (જેનું વર્તન જાતિ બાબતમાં સમાજને અસ્વીકાર્ય હોય એવા પ્રકારનું છે.

૩. અરજદારની ઉમર ૧૮ વર્ષ કરતાં ઓછી હોવી જોઈએ.

(બ) માતા-પિતાનું મૃત્યુ થાય તેવા કિસ્સામાં સહાયક રૂપ રકમ વાલીને ઉપલબ્ધ કરાશે.

જેને માટે સક્ષમ સત્તાતંત્ર પાસેથી વાલીપણા અંગેનું સંબંધિત પ્રમાણપત્ર રજૂ કરવાનું રહેશે.

(ક) **સહાયની રકમ :**

તૃતિય જાતિની બાળકના માતા-પિતાને દર માસે રૂ.૧,000/- પેન્શન ચૂકવવાનું રહેશે.

(ડ) **સહાય કોણ ચુકવશે કેવી રીતે ચુકવશે ?**

પેન્શન લાભાર્થીના પોસ્ટ ઓફિસ કે બેન્કની ખાતામાં જમા કરવવામાં આવશે.

(ઈ) **યોજનાનું અમલીકરણ :**

અરજીપત્રક જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કચેરીમાંથી મેળવી, ફોર્મ ભરી રજુ કરવાનું રહેશે.

વ્યંઢળ કિન્નર /તૃતીય જાતિના વિધાર્થીઓ માટેની શિષ્યવૃતિની રાષ્ટ્રીય યોજના(નવી યોજના)

વ્યંઢળ કિન્નર તૃતીય જાતિના વિધાર્થીઓ માટે શિષ્યવૃતિ (પ્રિમેટ્રિક અને પોસ્ટ-મેટ્રિક)

(અ) લાભાર્થીઓ માટે પાત્રતાના માપદંડ

૧. અરજદાર ભારત સરકારને સૂચિત કર્યા મુજબના માપદંડ અનુસાર વ્યંઢળળ કિન્નર ળતૃતીય જાતિના હોવા જોઈએ.

૨. ધોરણ ૭ થી ૧૦ (પ્રિ-મેટ્રિક)

૩. ધોરણ ૧૧ થી ૧૨ - પોસ્ટ- મેટ્રિક

૪. માતા-પિતાની કુલ આવક મર્યાદા બધા સ્રોતોમાંથી ૨લ૫૦લ૦૦૦/- થી વધુ ન હોવી જોઈએ.

(બ) શિષ્યવૃતિનો દર

પ્રી-મેટ્રીકમાં માસિક રૂ.૧૫૦/-(૧૦ માસ માટે) ડે-કેર અને માસિક રૂ.૩૫૦/-(૧૦ માસ માટે) હોસ્ટેલર માટે

પોસ્ટ-મેટ્રીકમાં માસિક રૂ.૫૫૦/-(૧૦ માસ માટે) ડે-કેર અને માસિક રૂ.૧,૨૦૦/-(૧૦ માસ માટે) હોસ્ટેલર માટે

(ક) ચુકવણીની પદ્ધતિ

શિષ્યવૃતિના લાભાર્થીના પોસ્ટ ઓફિસ કે બેન્કની ખાતામાં જમા કરવવામાં આવશે.

(ડ) યોજનાનું અમલીકરણ :

અરજીપત્રક જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીની કચેરીમાંથી મેળવી, ફોર્મ ભરી રજુ કરવાનું રહેશે.

સમાજ સુરક્ષા ખાતાની જીલ્લા કક્ષાની કચેરીઓના નામ /સરનામાની અને સંપર્ક નંબરની વિગતો.

અ.ન.	કચેરીનું નામ	કચેરીનું સરનામું	કચેરીનો સંપર્ક નંબર
૧	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.અમદાવાદ.	બ્લોક- એ, રજો માળ, બહુમાળી મકાન, લાલ દરવાજા, અમદાવાદ	૦૭૯/૨૫૫૦૮૭૧૨
૨	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.ગાંધીનગર.	બ્લોક બી, એમ.એસ. બિલ્ડીંગ, ભોંયતળીયે, ગાંધીનગર.	૦૭૯/૨૩૨૫૩૨૬૬
૩	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.મહેસાણા.	બ્લોક ન.૧, રુમ ન.જી/૪, બહુમાળી ભવન, મહેસાણા.	૦૨૭૬૨/૨૨૧૪૩૧
૪	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.પાટણ.	જીલ્લા સેવા સદન , બ્લોક નં બી, રૂમ નં-૧૧, ભોંય તળિયે, પાટણ .	૦૨૭૬૬/ ૨૨૨૬૫૧
૫	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, પાલનપુર, જી.બનાસકાંઠા.	જીલ્લા સેવા સદન-૨, જોરાવર પેલેસ કમ્પાઉન્ડ, ભોંય તળિયે , પાલનપુર, જી.બનાસકાંઠા.	૦૨૭૪૨/ ૨૫૨૪૭૮
૬	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, બ્લોક ન.બી, બહુમાળી ભવન, ભોંયતળીયે, હિંમતનગર, જી.સા.કાંઠા.	બ્લોક નં.બી, બહુમાળી ભવન, ભોંયતળીયે, હિંમતનગર, જી.સાબરકાંઠા.	૦૨૭૭૨/ ૨૪૧૫૯૮
૭	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી. સુરેન્દ્રનગર.	બ્લોક ન.એ, રુમ ન.૫, બહુમાળી ભવન, ખેરાળી રોડ, સુરેન્દ્રનગર.	૦૨૭૫૨/ ૨૮૫૫૫૨

૮	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.ભાવનગર.	જી-૧, બહુમાળી મકાન, એસ.ટી. સ્ટેન્ડ પાસે, ભાવનગર.	૦૨૭૮/ ૨૪૨૫૬૦૯
૯	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.અમરેલી.	બ્લોક-એ, રુમ ન.૧, બહુમાળી ભવન, ભોંયતળીયે, અમરેલી.	૦૨૭૯૨/ ૨૨૩૦૨૯
૧૦	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.રાજકોટ.	બ્લોક ન.૫, ભોંયતળીયે, બહુમાળી ભવન, રાજકોટ	૦૨૮૧/ ૨૪૪૮૫૯૦
૧૧	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી. જુનાગઢ.	મહાત્મા ગાંધી રોડ, હાથીખાના, બાળ અદાલત સામે, જુનાગઢ.	૦૨૮૫/ ૨૬૨૪૫૪૬
૧૨	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.પોરબંદર.	જિલ્લા સેવા સદન-૨, રૂમ નં-૦૫, પોરબંદર.	૦૨૮૬/ ૨૨૨૦૩૧૩
૧૩	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.જામનગર.	જિલ્લા સેવા સદન-૪, રાજપાર્ક પાસે, રાજકોટ રોડ, જામનગર.	૦૨૮૮/ ૨૫૭૦૩૦૬
૧૪	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી. કચ્છ.	નાગરિક સોસાયટી પાસે, ભુજ, જી. કચ્છ.	૦૨૮૩૨/ ૨૫૬૦૩૮
૧૫	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, વડોદરા.	સી બ્લોક, નર્મદા ભુવન, ૧લો માળ, જેલ રોડ, વડોદરા.	૦૨૬૫/ ૨૪૨૮૦૪૮
૧૬	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, નડીયાદ, જી. ખેડા.	સી બ્લોક, સરદાર પટેલ ભવન, બહુમાળી સંકુલ, નડીયાદ, જી. ખેડા.	૦૨૬૮/ ૨૫૫૦૬૪૦
૧૭	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા	જુની કલેકટર કચેરી, અમુલ	૦૨૬૯૨/

	અધિકારી, જી.આણંદ.	રોડ અતિથિ ગૃહની બાજુમાં, આણંદ.	૨૫૩૨૧૦
૧૮	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, ભરૂચ.	બહુમાળી મકાન, ગાયત્રીનગર, ભોંયતળીયે, ભરૂચ.	૦૨૬૪૨/ ૨૬૩૮૨૩
૧૯	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, રાજપીપળા, જી. નર્મદા.	જિલ્લા સેવા સદન, રુમ ન.૧૧, ભોંયતળીયે, રાજપીપળા, જી. નર્મદા.	૦૨૬૪૦/ ૨૨૪૫૭૫
૨૦	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, ગોધરા, જી. પંચમહાલ	બહુમાળી બીલ્ડીંગ, ૧લો માળ, કલેકટર કચેરી કંપાઉન્ડ, ગોધરા, જી. પંચમહાલ	૦૨૬૭૨/ ૨૪૧૪૮૭
૨૧	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.દાહોદ.	જિલ્લા સેવા સદન, રુમ ન.૧૯, ભોંયતળીયે, છાપરી, દાહોદ.	૦૨૬૭૩/ ૨૩૯૨૨૫
૨૨	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.સુરત.	જિલ્લા સેવાસદન-૨, અઠવાલાઈન્સ, સુરત.	૦૨૬૧/ ૨૬૫૧૪૬૭
૨૩	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, મુ. વ્યારા, જી. તાપી	ઓબ્ઝર્વેશન હોમના મકાનમાં, અંબિકાનગરની સામે, દિવ્યાનગર સોસા. પાસે, તાડકુવા, મુ.વ્યારા જી. તાપી.	૦૨૬૨૬/ ૨૯૩૦૭૦
૨૪	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.આહવા, જી. ડાંગ	પ્રયોશા વિજ્ઞાન કેન્દ્રની બાજુમાં, કોમ્યુનીટી હોલ, આશ્રમ રોડ, આહવા, જી. ડાંગ.	૦૨૬૩૧/ ૨૨૦૬૨૯
૨૫	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.વલસાડ	બ્લોક ન.૮, ૧ લો માળ, જુની કલેકટર બિલ્ડીંગ, ધરમપુર રોડ, વલસાડ	૦૨૬૩૨/ ૨૪૨૭૬૩

૨૬	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.નવસારી.	વિભાગ-એ, ભોંયતળીયે, બહુમાળી મકાન, જુના થાણા, નવસારી.	૦૨૬૩૭/ ૨૩૨૪૪૦
૨૭	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.બોટાદ	હવેલી ચોક , મહિલા મંડળનું મકાન બોટાદ .	૦૨૭૮ /૨૪૨૫૬૦૯
૨૮	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.મોડાસા	૨૧, કલ્યાણ સોસાયટી માલપુર રોડ, મોડાસા જી.અરવલ્લી.	૦૨૭૭૪ / ૨૪૧૨૪૪
૨૯	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી. છોટા ઉદેપુર	આદિવાસી અતિથી ગૃહ, સરકારી હોસ્પીટલ સામે, છોટા ઉદેપુર.	૦૨૬૬૯/૨૩૩૩૮૪
૩૦	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.મોરબી	વિકાસ વિધાલય કેમ્પસ, શોભેશ્વર રોડ, નેશનલ હાઈવે નં-૮, મોરબી.	૦૨૮૨૨/ ૨૪૨૫૩૩
૩૧	જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારી, જી.સોમનાથ	રાજેન્દ્ર ભવન રોડ, સેલેનીટી કોલોની સી-૨, વેરાવળ.	૦૨૮૫/૨૬૨૪૫૪૬